

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát
Arabská 683, 160 66 Praha 6**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-3128/23-S
Sp. zn. ČŠIS-S-561/23-S

Název	Výchovný ústav, Kutná Hora, Hloušecká 279
Sídlo	Hloušecká 279, 284 01 Kutná Hora
E-mail	snajdr@vukh.cz
IČO	49 543 261
Identifikátor	600 027 821
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Vít Šnajdr
Zřizovatel	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Místo inspekční činnosti	Hloušecká 279, Kutná Hora V Kolonii 1804, Nymburk
Inspekční činnost na místě	13. – 15. 11. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaných školským zařízením podle § 174 odst. 2 písm. a), b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a souvisejících a prováděcích právních předpisů. Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů školského zařízení podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Příspěvková organizace Výchovný ústav, Kutná Hora, Hloušecká 279 (dále „školské zařízení“) vykonává činnost výchovného ústavu a školní jídelny. Do výchovného ústavu (dále „zařízení“) jsou zařazováni chlapci starší 15 let s nařízenou ústavní nebo ochrannou výchovou. K datu inspekční činnosti bylo v zařízení evidováno celkem 23 chlapců, z toho 19 bylo v zařízení fyzicky přítomno. Jeden chlapec měl povolený pobyt mimo zařízení a tři byli na útěku. Nejvyšší povolený počet byl naplněn z ... %. Výchovně vzdělávací činnost probíhala ve čtyřech výchovných skupinách, ve třech z nich v Kutné Hoře a jedné na pracovišti umístěném v Domově mládeže Střední odborné školy a středního odborného učiliště Nymburk. Zde umístěná výchovná skupina zvyšuje možnost chlapců vybrat si pro studium ze širšího spektra učebních oborů. Pro chlapce po ukončení povinné školní docházky, kteří se dále nepřipravují na budoucí povolání vzděláváním, je v zařízení zřízena pracovní výchovná skupina (dále „PVS“). V termínu inspekce do ní bylo zařazeno šest chlapců.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školského zařízení, který byl k termínu inspekční činnosti ve funkci jeden rok, postupně realizuje cíle, které si stanovil v koncepci rozvoje zařízení v oblastech zajištění výchovně vzdělávacích aktivit a rozvoje materiálního zázemí školského zařízení. Ředitel část svých řídicích kompetencí delegoval na vedoucího vychovatele zařízení, který ve funkci působí od září 2023 a vedoucího PVS. Zařízení má nastaveny mechanismy fungování pedagogických procesů, ale zjišťování jejich funkčnosti prostřednictvím kontrolní a hospitační činnosti je jen nahodilé a neefektivní, nejsou patrná konkrétní opatření. Vnitřní informační systém je funkční, je založen na elektronickém systému a na osobním kontaktu pedagogů. Informace o dopolední činnosti chlapců, včetně hodnocení, získávají vychovatelé a vedení zařízení každý den na společných setkáních. Zákonní zástupci získávají informace o svých dětech telefonicky a při osobních jednáních.

Od předchozí inspekční činnosti došlo k částečné obměně pedagogického sboru. V současné době většina pedagogických pracovníků z 27 splňuje odbornou kvalifikaci pro přímou pedagogickou činnost, ostatní si ji doplňují. Všichni pedagogové splňují psychickou způsobilost, všichni zaměstnanci bezúhonnost. Ředitel podporuje a vytváří podmínky pro doplnění chybějící kvalifikace i pro další průběžné vzdělávání pedagogů. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je realizován téměř výlučně formou hromadně organizovaných školení. Pravidelně probíhá supervize týmu pedagogů nezávislým odborníkem, která pedagogům nabízí možnost vnímat a reflektovat jinak vlastní práci nebo vzájemné vztahy či nacházet nová řešení problematických situací, které při činnostech s chlapci vznikají.

Poradenské pracoviště je tvořeno čtyřmi speciálními pedagogy, kdy každý je kmenovým vychovatelem jedné výchovné skupiny. Speciální pedagogové napomáhají chlapcům v průběhu adaptačního procesu se začleněním do nové sociální skupiny, poskytují jim podporu při postupném odstraňování závislosti na návykových látkách, podporují korekci disociálních vztahů a postojů i změnu jejich hodnotového systému. Odborné činnosti speciálních pedagogů jsou však nepravidelné, roztržité a nekomplexní. Pro zajištění kvalitní odborné etopedické a psychologické péče pro chlapce umístěné v zařízení, často s psychiatrickou diagnózou, rozvinutým rizikovým chováním a ohrožené závislostmi, tak chybí v zařízení komplexní odborné služby (etoped, psycholog).

Školské zařízení má dobré prostorové a materiální předpoklady pro realizaci školního vzdělávacího programu. Každá výchovná skupina má prostory s klubovnou, kuchyňským koutem, pokoje, koupelnu a sociální zařízení, které jsou účelně vybaveny. Z hlediska materiálních a prostorových podmínek je budova zařízení v Kutné Hoře i prostory pro výchovnou skupinu v Nymburku vyhovující, z estetického hlediska ale prostředí obou pracovišť vyžaduje značné zlepšení. Pokoje chlapců byly neosobní a neuklizené, celá budova působí stroze a nepřívětivě, její prostředí není motivační. Společné hygienické zázemí pro všechny chlapce vyžaduje častější a pečlivější úklid. Chlapci, kteří se vrací na víkend ze skupiny v Nymburku do Kutné Hory, nemají zázemí adekvátní ostatním výchovným skupinám (musí využívat klubovnu a kuchyňku jiné výchovné skupiny). Chlapci mají prostor s volným přístupem, kde si mohou uchovávat své osobní věci uzamčené. Na pracovišti v Kutné Hoře je ke sportovním činnostem využívána multifunkční hala, k výtvarným činnostem keramická dílna. Na pracovišti v Nymburku je využíváno zázemí domova mládeže.

Výrazně se zlepšilo zázemí zaměstnanců v Kutné Hoře rekonstrukcí podkrovních prostor. Byl nainstalován kamerový systém zaměřený na venkovní prostory přiléhající k budově zařízení.

Pravidla zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí jsou zakotvena v interních dokumentech školského zařízení. Chlapci jsou s těmito dokumenty seznamováni při jejich přijetí do zařízení a dále jsou průběžně upozorňováni na pravidla bezpečného chování v areálu zařízení i mimo něj.

Školní jídelna zajišťuje celodenní stravování pro děti od pondělka do soboty. V neděli si chlapci spolu s pedagogy jídlo připravují sami. Školní jídelně se pouze částečně daří do jídelníčku zařazovat prvky racionální stravy.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Výchovně vzdělávací proces v zařízení je založen na dodržování pevně stanoveného programu s akcentem na motivační složku. Důležitou roli hraje pozitivní hodnocení a individuální přístup zohledňující zdravotní specifika jednotlivých chlapců. Ti jsou podporováni v rozvoji klíčových kompetencí, praktických dovedností, v komunikaci s rodinou. V průběhu inspekční činnosti panovala v obou pracovištích zařízení příjemná, klidná atmosféra, pracovníci byli v komunikaci s chlapci vstřícní, poskytovali jim prostor k vyjádření názoru, vhodnými metodami usměrňovali jejich chování. Programy rozvoje osobnosti dítěte (dále „PROD“) jsou málo konkrétní, jejich vyhodnocování je formální a nekorespondují s obsahem týdenních plánů, ve kterých se často neprojevovaly individuální výchovné cíle jednotlivých chlapců, což neumožňovalo aktivně reagovat na jejich měnící se potřeby.

Ve sledovaných odpoledních aktivitách chlapci pracovali samostatně, v případě potřeby žádali spontánně o pomoc vychovatelů. Pedagogičtí pracovníci je aktivně motivovali k řádným výkonům. Při sportovních činnostech si zlepšovali sportovní dovednosti a spolupráci při volné hře. Interakce mezi chlapci navzájem probíhala zpravidla bez problémů, dokázali se vzájemně respektovat i respektovat pokyny pedagogických pracovníků a dodržovat nastavená pravidla. Realizované organizační formy a aplikované metody byly vhodně zvoleny přiměřeně k jejich věku i k jejich individuálním potřebám. Vychovatelé při všech činnostech zohledňovali aktuální zdravotní a psychický stav dětí i jejich speciální a specifické vzdělávací potřeby, projevovali velkou dávku empatie a obecně měli značný přehled o dovednostech a schopnostech jednotlivých chlapců. Běžné

denní aktivity jsou v souladu s plánem výchovně vzdělávací činnosti několikrát ročně doplněny pobytem mimo zařízení, jehož cílem je vedle změny prostředí i odpočinek, pobyt v přírodě, její poznávání a návštěva zajímavých míst.

Chlapci umístění v zařízení, kteří se po ukončení povinné školní docházky dále nevzdělávají, jsou zařazeni do PVS. Přípravování jsou podle vzdělávacího plánu převážně v praktických dovednostech. V době inspekční činnosti chlapci prováděli úklidové práce v okolí zařízení. K práci byli vhodně vybaveni ochrannými pomůckami a pracovním oblečením včetně obuvi. Z týdenních plánů však bylo zjištěno, že činnost PVS je jednotvárná, činnosti jsou vesměs úklidového charakteru.. Nejsou zařazovány jiné vhodné aktivity, např. kuchařské, zemědělské, stavební, nebo technické práce. Zajistit pracovní činnosti pro externí subjekty, které by umožnily zařadit i jiné vhodné aktivity, se vedení zařízení nedaří. Získávání teoretických znalostí nebylo pravidelné a pedagogům se v této oblasti nedařilo plnit vzdělávací plán. Zařízení nenabízí chlapcům z PVS možnost rekvalifikačních kurzů, Není tak vhodně podpořeno získání odborné pracovní specializace chlapců bez středního vzdělání, která by zvýšila možnost jejich uplatnění na trhu práce.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Systém hodnocení v celém zařízení je postaven na kladné motivaci, oceňuje pozitivní chování a přispívá k socializaci a resocializaci chlapců. Těm je každý den poskytována zpětná vazba k jejich chování, k přístupu k plnění jejich povinností v podobě slovního hodnocení. Chlapci mají možnost se ke každému hodnocení vyjádřit, čímž jsou posilovány jejich komunikační kompetence a jsou tak přirozeně vedeni k sebereflexi. Většina chlapců má při příchodu problém v dodržování režimu, proto jsou všechny činnosti přesně rozvrženy v čase, pravidelně se střídají a zároveň nabízejí pro chlapce i potřebnou rozmanitost. V průběhu pracovního týdne jsou chlapci hodnoceni s důrazem na podporu rozvoje klíčových kompetencí, schopností a dovedností. Při splnění úkolů a cílů mohou získat výhodu např. v podobě prodloužené večeře, nebo mimořádné samostatné vycházky. Tento systém je pro tuto cílovou skupinu chlapců motivující.

Chlapci jsou pedagogy průběžně připravováni na odchod ze zařízení. Jsou vedeni k finanční gramotnosti, k dovednostem spjatým s nakupováním, vařením, úklidem, hygienou, bezpečným pohybem po okolí. Zařízení aktivně napomáhá i k jejich návratu k jejich zákonným zástupcům, při vyhledávání chráněného bydlení, popř. vhodného zaměstnání.

Chlapci mají možnost vycházek, a to jak samostatných, tak s asistencí, dále pravidelných návštěv, dovolenek a styku se svými rodinnými příslušníky. Kromě možnosti návštěv zákonných zástupců v zařízení je běžný kontakt telefonický i písemný. Tento způsob přirozenou formou přivádí chlapce k promyšlenému plánování času, napomáhá dodržení řádu a pravidel, což v konečném důsledku může podpořit jejich úspěšný přechod zpět do běžného života.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- V zařízení se změnil ředitel i vedoucí vychovatel.
- Byl nainstalován kamerový systém zaměřený na venkovní prostory přiléhající k budově zařízení.

- Zařízení zrevidovalo, zpřehlednilo a zjednodušilo vedení dokumentace výchovného ústavu plným využíváním elektronického systému.
- Bylo zavedeno pravidelné hodnocení jednotlivých zaměstnanců zařízení.

Silné stránky

- Vedení zařízení zajišťuje přístup pracovníků k supervizi vykonávané externím, nezávislým a kvalifikovaným odborníkem, čímž jim nabízí možnost vnímat a reflektovat jinak vlastní práci nebo vzájemné vztahy či nacházet nová řešení problematických situací, které při činnostech s dětmi vznikají. (2.3)
- Zařízení prostřednictvím výchovné skupiny umístěné v Domově mládeže Střední odborné školy a středního odborného učiliště Nymburk zvyšuje možnost chlapců vybrat si pro studium ze širšího spektra učebních oborů. (1.5)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Vedení zařízení nemá nastaven funkční kontrolní a hospitační systém, nepřijímá tak vhodná konkrétní opatření ke zjištěným nedostatkům. (2.1)
- Činnosti pracovně výchovné skupiny jsou jednotvárné, zaměřené na úklid, nejsou zařazovány jiné vhodné aktivity, např. kuchařské, zemědělské, stavební, nebo technické práce a získávání teoretických znalostí nebylo pravidelné a pedagogům se v této oblasti nedařilo plnit vzdělávací plán. (4.1)
- Informace o výsledcích a pokroku dětí v programech rozvoje osobnosti dítěte nejsou konkrétní, nemají potřebnou vypovídající hodnotu, pedagogové s nimi pracují nesystematicky a opatření v nich mají jen malý potenciál ke zkvalitňování výchovy a vzdělávání. (5.1)
- Budova v Kutné Hoře i prostřední výchovné skupiny v Nymburku jsou z estetického hlediska neosobní a nepřívětivé, prostředí není motivační. Skupina chlapců, která se vracela na víkend z Nymburku do Kutné Hory, nemá adekvátní zázemí k naplňování jejich specifických potřeb. (2.4)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Nastavit jednoznačné a funkční mechanismy kontroly a hodnocení fungování pedagogických procesů a vyvozovat z nich jasná a konkrétní opatření.
- Změnit nastavení činností pracovně výchovné skupiny, zařazovat další vhodné aktivity např. kuchařské, zemědělské, stavební, nebo technické práce, začlenit pravidelné získávání teoretických znalostí do týdenních plánů činnosti tak, aby se podařilo naplnit příslušný vzdělávací program.
- Nastavit v programech rozvoje osobnosti dítěte konkrétní cíle tak, aby měly potřebnou vypovídající hodnotu a opatření v nich pomáhala chlapcům zvolené cíle naplnit.
- Zlepšit estetické hledisko budovy školského zařízení v Kutné Hoře i výchovné skupiny v Nymburce tak, aby nepůsobily stroze a nepřívětivě. Zajistit chlapcům vracejícím se na víkend z Nymburka do Kutné Hory adekvátní zázemí umožňující naplňování jejich specifických potřeb.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školského zařízení ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Změna zřizovací listiny, čj. 35 967/05-25, s účinností od 1.1.2006 vč. dodatků
2. Jmenování na vedoucí pracovní místo ředitele s účinností od 1. 11. 2022
3. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení z 12. 11. 2023
4. Smlouva SMLO-0039/14451026/2023 o zajištění a úhradě stravování a ubytování žáků a zaměstnanců, školského zařízení zřizované Středočeským krajem z 31. 8. 2023
5. Koncepční záměr rozvoje Výchovného ústavu Kutná Hora platný od 1. 1. 2023
6. Vnitřní řád výchovného ústavu platný od 1. 6. 2023
7. Školní vzdělávací program – výchovný program výchovného ústavu platný od 1. 11. 2022
8. Roční plán činnosti pracovních výchovných skupin - školní rok 2023/2024
9. Roční plán výchovně vzdělávací činnosti ve výchovném ústavu– školní rok 2023/2024
10. Plány rozvoje osobností dětí
11. Týdenní plány výchovně vzdělávacích činností od 1. 9. 2023
12. Zápisy z porady vychovatelů – školní rok 2022/2023 a 2023/2024
13. Směrnice – (k vyplácení kapesného, k podávání stížností) platné k termínu inspekční činnosti
14. Osobní dary – evidence k termínu inspekční činnosti – vzorek
15. Minimální preventivní program– školní rok 2023/2024
16. Plán kontrolní a hospitační činnosti ředitele a vedoucího vychovatele ve školním roce 2023/2024, hospitační záznamy za školní rok 2023/2024 - výběr
17. Plán DVPP 2023/2024 a dlouhodobý plán DVPP z 5. 6. 2023
18. Personální dokumentace zaměstnanců zařízení – vzorek (pracovní smlouvy, doklady o dosažené kvalifikaci, doklady o psychické způsobilosti a bezúhonnosti)
19. Hospodářská a mzdová dokumentace (účetní závěrka sestavená k 31. 12. 2022 a k 30. 9. 2023, rozpis závazných a orientačních ukazatelů rozpočtu na rok 2022 a 2023, obrátová předvaha za rok 2023, výdajové pokladní doklady - kapesné dětí - vzorek)
20. Doklady k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí (poučení o bezpečnosti a ochraně zdraví, revizní kontrolní zpráva č. 297/6 z 30. 6. 2023, provozní řády odborných učeben)
21. Kniha úrazů – evidence za školní rok 2022/2023 a 2023/2024 k datu inspekce

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jiří Holomek, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

PhDr. Marina Ulbertová, školní inspektorka

Ing. Dana Drlíková, kontrolní pracovnice

8. 12. 2023